



WOJEWODA MAZOWIECKI

WK-I.431.1.49.2017

Warszawa, 16 maja 2018 r.

Pan

Burmistrz Gminy i Miasta Mogielnica

Urząd Gminy i Miasta Mogielnica

ul. Rynek 1

05-640 Mogielnica

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej¹, art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie² kontrolerzy: [REDAKTOR] – starszy inspektor wojewódzki oraz [REDAKTOR] – inspektor wojewódzki w Wydziale Kontroli, przeprowadziły w dniach od 11 września do 29 września 2017 r. kontrolę w Urzędzie Gminy i Miasta Mogielnica z siedzibą przy ul. Rynek 1.

Kontrolą objęto stan realizacji zadań z zakresu administracji rządowej w przedmiocie działalności urzędu stanu cywilnego oraz wydawania, odmowy wydania oraz cofania zezwoleń na detaliczną sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży.

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2016 r. do 31 sierpnia 2017 r.

Nawiązując do projektu wystąpienia pokontrolnego z 15 marca 2018 r. oraz stanowiska do zastrzeżeń, przekazuję Panu Burmistrzowi wystąpienie pokontrolne.

I. Działalność urzędu stanu cywilnego

W kontrolowanym okresie dokonano rejestracji 70 aktów małżeństw, 101 aktów zgonu. Ponadto dokonano 11 czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego polegających

¹ Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185 poz. 1092).

² Ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2017 r. poz. 2234).

na sprostowaniu aktu stanu cywilnego, 2 czynności uzupełnienia aktu stanu cywilnego, 8 czynności przeniesienia do rejestru stanu cywilnego treści zagranicznego dokumentu stanu cywilnego. Wydano dziewięć decyzji na podstawie ustawy o zmianie imienia i nazwiska³, przyjęto 1206 wniosków o wydanie odpisów skróconych oraz 55 wniosków o wydanie odpisów zupełnych aktów stanu cywilnego. Ponadto wydano dwa zaświadczenia stwierdzające, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo oraz dwa zaświadczenia o stanie cywilnym.

W kontrolowanym okresie nie dokonano rejestracji urodzeń oraz czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego polegającego na odtworzeniu zagranicznego dokumentu stanu cywilnego, nie wydawano decyzji o odmowie dokonaniu czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego, umorzeniu postępowania, jak również nie wydawano zaświadczeń o zamieszczonych lub niezamieszczonych w rejestrze stanu cywilnego danych dotyczących wskazanej osoby oraz o nieposiadaniu księgi stanu cywilnego.

Badaniu poddano 10 aktów małżeństwa, w tym siedem aktów małżeństw zawartych w sposób określony w art. 1 § 2 i 3 Kodeks rodzinny i opiekuńczy⁴ oraz trzy akty małżeństw zawarte przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego, 12 aktów zgonu, cztery czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego polegające na sprostowaniu aktu stanu cywilnego, dwie czynności uzupełnienia aktu stanu cywilnego, cztery czynności przeniesienia do rejestru stanu cywilnego treści zagranicznego dokumentu stanu cywilnego, 5 decyzji w zakresie zmiany imienia i nazwiska, dziesięć wniosków o wydanie odpisów skróconych, sześć wniosków o wydanie odpisów zupełnych, dwa wydane zaświadczenia o stanie cywilnym, a także dwa wydane zaświadczenia stwierdzające, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo.

Kierownik urzędu stanu cywilnego rejestrował w rejestrze stanu cywilnego akty małżeństw i zgonów w formie wpisów⁵. Powyższych czynności dokonano zgodnie z właściwością miejscową określoną w art. 13 ust. 1 i 2 upasc⁶. Wszystkie poddane badaniu akty sporządzono z zachowaniem terminów określonych w art. 86 ust. 1 i 3 oraz art. 92 ust. 1 powyższej ustawy. Wszystkie poddane badaniu akty małżeństw oraz zgonów zawierały informacje określone w art. 88 ust. 1 i 95 ust. 1 upasc. Ponadto akty stanu cywilnego oznaczono w rejestrze stanu

³ Ustawa z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska (Dz. U. z 2016 r. poz. 10).

⁴ Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2017 r. poz. 682).

⁵ Akty uwierzytelnione zostały przez kierownika USC przez złożenie podpisu elektronicznego weryfikowanego za pomocą certyfikatu wydanego przez ministra właściwego ds. wewnętrznych. W związku ze zmianą § 3 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 lutego 2015 r. w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1904) od dnia 27 sierpnia 2016 r., certyfikat wydaje minister właściwy do spraw informatyzacji.

⁶ Ustawa z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 2064).

cywilnego oddzielenie dla każdego rodzaju zdarzenia i odrębnie dla każdego roku kalendarzowego zgodnie z art. 19 ust. 1 ww. ustawy. Wpisów w rejestrze dokonywano w alfabecie łacińskim rozszerzonym, wielkimi literami. Poddane kontroli akty oznaczone zostały przez system teleinformatyczny w chwili ich sporządzenia i składały się z elementów określonych w § 42 ust. 2 rozporządzenia w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego⁷.

Do poddanych kontroli aktów małżeństw i zgonów prowadzone były w formie papierowej akta zbiorowe. Wszystkie akta przechowywano w miejscu zapewniającym ich zabezpieczenie, stosownie do wymogu art. 27 ust. 1 i 2 upasc.

W aktach zbiorowych aktów zgonu znajdowały się karty zgonów oraz protokoły zgłoszenia zgonu sporządzone przez kierownika urzędu stanu cywilnego, zaś w aktach zbiorowych aktów małżeństw zapewnienia o braku okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa, zaświadczenia stwierdzające brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa⁸, o których mowa w art. 81 ust. 1 upasc i art. 4¹ § 1 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego wydane przez kierownika urzędu stanu cywilnego, a także protokoły przyjęcia oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński bądź zaświadczenia stwierdzające, że oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński zostały złożone w obecności duchownego.

W przypadku aktów stanu cywilnego sporządzonych na podstawie art. 104 upasc kierownik urzędu stanu cywilnego zamieszczał w ww. aktach adnotację informującą o okolicznościach i podstawie rejestracji aktów zgodnie z art. 23 upasc. W poddanych badaniu aktach stanu cywilnego dotyczących uzupełnienia i sprostowania aktów zamieszczano wzmiankę dodatkową zgodnie z wymogami art. 24 ust. 1, 2 upasc. Do wszystkich czynności materialno-technicznych z zakresu rejestracji stanu cywilnego dołączono wszystkie wymagane dokumenty.

Poddane badaniu decyzje sporządzone na podstawie ustawy o zmianie imienia i nazwiska zostały wydane z zachowaniem miesięcznego terminu załatwienia sprawy określonego w art. 35 § 3 kpa⁹. Ww. decyzje zostały doręczone stronom zgodnie z wymogami określonymi w art. 39 i art. 46 § 1 kpa oraz przesłane za pośrednictwem systemu teleinformatycznego

⁷ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 lutego 2015 r. w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego (Dz. U. 2016 r. poz. 1904).

⁸ Wydane w sytuacjach zawarcia małżeństwa w sposób określony w art. 1 § 2 i 3 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego.

⁹ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1257, z późn. zm.).

do właściwego kierownika urzędu stanu cywilnego, który sporządził akt urodzenia oraz akt małżeństwa. Wydane decyzje zawierały elementy określone w art. 107 § 1 kpa.

Za sporządzenie aktów małżeństw, wydanie odpisów, dokonanie czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego, zaświadczeń o stanie cywilnym oraz zaświadczeń stwierdzających, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo, a także wydanie decyzji w sprawie zmiany imienia lub nazwiska pobrano opłaty skarbowe w wysokościach określonych w ustawie o opłacie skarbowej¹⁰.

Do wniosku o wydanie zaświadczeń stwierdzających, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo zostały dołączone zapewnienia wnioskodawców oraz dokument potwierdzający stan cywilny przyszłego małżonka zgodnie z art. 83 ust. 2 upasc.

Osoba zatrudniona na stanowisku kierownika urzędu stanu cywilnego w okresie objętym kontrolą posiadała wykształcenie określone w art. 8 ust. 1 pkt 3 lit. a upasc zgodnie, z którym do zajmowania ww. stanowiska konieczne jest posiadanie tytułu zawodowego magistra.

Kierownik USC przekazał do właściwego archiwum państwowego księgi stanu cywilnego parafii rzymskokatolickiej Michałowice, Mogielnica oraz okręgu bożnicowego Mogielnica.

W wyniku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Nieterminowe wystąpienie¹¹ do kierownika urzędu stanu cywilnego, który przyjął zapewnienia o braku okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa, o ich przesłanie. Akt małżeństwa sporządzono 30 sierpnia 2016 r., natomiast o ww. zapewnienia wystąpiono 5 września 2016 r. Powyższym naruszono wymogi określone w art. 82 ust. 1 upasc, zgodnie z którym kierownik urzędu stanu cywilnego, który sporządził akt małżeństwa występuje w terminie jednego dnia roboczego od dnia sporządzenia aktu małżeństwa do kierownika urzędu stanu cywilnego, który przyjął zapewnienia, o ich przesłanie.
2. Wydanie trzech decyzji¹² o zmianie nazwiska, na podstawie wniosków, w których nie wskazano kierownika urzędu stanu cywilnego, który sporządził akt urodzenia oraz na podstawie dwóch wniosków¹³, które nie zawierały oświadczenia wnioskodawców, że nie składali wcześniej wniosku w tej sprawie do innego kierownika urzędu stanu cywilnego lub nie została wydana już decyzja odmowna. Obowiązek podania powyższych danych wynika

¹⁰ Ustawa z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej. (Dz. U. z 2016 r. poz. 1827 z późn. zm.).

¹¹ Dotyczy aktu małżeństwa oznaczonego 1406073/00//AM/2016/534272.

¹² Dotyczy decyzji oznaczonych: USC.5355.4.2016, USC.5355.5.2016, USC.5355.4.2017.

¹³ Dotyczy decyzji oznaczonych: USC.5355.5.2016 i USC.5355.4.2017.

z regulacji określonej w art. 11 ust. 1 pkt 1 lit. b i pkt 6 ustawy o zmianie imienia i nazwiska, zgodnie z którym cyt.: *„Wniosek o zmianę imienia lub nazwiska zawiera: (...) wskazanie kierownika urzędu stanu cywilnego, który sporządził akt urodzenia (...) oraz oświadczenie wnioskodawcy, że w tej samej sprawie nie złożył wcześniej wniosku do innego kierownika urzędu stanu cywilnego lub nie została wydana już decyzja odmowna (...)”*.

3. Wskazanie w danych przy akcie transkrybowanego aktu urodzenia¹⁴ obywatelstwa, które nie wynikało z dokumentu stanowiącego podstawę rejestracji, tj. zamieszczono obywatelstwo „FRANCUSKIE”¹⁵, podczas gdy ww. informacja nie wynika z zagranicznego dokumentu stanu cywilnego. Zgodnie z art. 20 ust. 2 upasc w rejestrze stanu cywilnego zamieszcza się przy akcie stanu cywilnego dane o obywatelstwie, jednakże zgodnie z art. 22 ww. ustawy rejestracji stanu cywilnego dokonuje się na podstawie dowodów potwierdzających prawdziwość zgłoszonych danych.
4. Brak potwierdzeń odbioru wszystkich odpisów skróconych i zupełnych, dwóch zaświadczeń stwierdzających, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo oraz jednego zaświadczenia o stanie cywilnym¹⁶ czym naruszono wymogi art. 39 kpa w związku z art. 46 § 1 kpa.

Ponadto w wyniku kontroli ustalono, że:

- brak utrwalenia w aktach sprawy dotyczącej sprostowania aktu małżeństwa¹⁷ oraz przeniesienia do rejestru stanu cywilnego treści zagranicznego dokumentu stanu cywilnego¹⁸ pisemnego powiadomienia o złożeniu wniosku w sprawie sprostowania aktu małżeństwa oraz pisemnego poinformowania drugiego małżonka o prawie do złożenia oświadczenia w sprawie nazwiska dzieci¹⁹. Działaniem takim naruszono art. 14 § 2 kpa, który stanowi, że *„Sprawy mogą być załatwiane ustnie, (...) Treść oraz istotne motywy takiego*

¹⁴ Dotyczy aktu urodzenia oznaczonego 1406073/00/AU/2016/113345.

¹⁵ Z zagranicznego dokumentu stanu cywilnego wynika, że dziecko urodziło się we Francji, jednakże ww. dokumencie nie wskazano obywatelstwa.

¹⁶ Dotyczy wydanego zaświadczenia o stanie cywilnym z 24 maja 2016 r. Kierownik USC w Mogielnicy wyjaśnił cyt.: *„Potwierdzeniem odbioru odpisu jest w USC Mogielnica adnotacja w systemie Źródło o wydaniu odpisu. Drukując odpis aktu zaznaczałem w systemie, że jest on wydany i nie żądałem potwierdzenia odbioru od wnioskodawcy na druku wniosku.”*

¹⁷ Dotyczy sprostowania aktu małżeństwa oznaczonego 1406073/00/AM/1991/345090.

¹⁸ Dotyczy transkrypcji aktu małżeństwa oznaczonego 1406073/AM/2017/694639.

¹⁹ Kierownik USC w Mogielnicy wyjaśnił cyt.: *„Mąż nie został poinformowany o dokonaniu transkrypcji, ponieważ obydwój małżonkowie byli obecni przy składaniu wniosku o transkrypcję, natomiast podpis na wniosku złożyła tylko kobieta, której akt dotyczy.”*

załatwienia powinny być utrwalone w aktach w formie protokołu lub podpisanej przez stronę adnotacji.”;

- w przypadku wszystkich poddanych badaniu aktów małżeństw zawartych w sposób określony w art. 1 § 2 i 3 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego nie udokumentowano daty wpływu do urzędu stanu cywilnego zaświadczeń stwierdzających, że oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński zostały złożone w obecności duchownego²⁰. Zaniechaniem takim naruszono § 42 ust. 2 instrukcji kancelaryjnej stanowiącej załącznik nr 1 do rozporządzenia w sprawie instrukcji kancelaryjnej²¹, zgodnie z którym cyt.: *„Po zarejestrowaniu przesyłki na nośniku papierowym punkt kancelaryjny umieszcza i wypełnia pieczęć wpływu na pierwszej stronie pisma lub, w przypadku gdy nie ma możliwości otwarcia koperty, na kopercie”*, przy czym stosownie do § 7 pkt 6 powyższego załącznika odcisk pieczęci lub nadruk umieszczany na przesyłkach wpływających na nośniku papierowym powinien zawierać m.in. nazwę podmiotu oraz datę wpływu;
- akta zbiorowe rejestracji stanu cywilnego dotyczące małżeństw oraz zgonów nie zostały opatrzone datą sporządzenia aktu stanu cywilnego zgodnie z § 43 ust. 2 rozporządzenia w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego.

Ponadto, w aktach dwóch²² poddanych badaniu aktów małżeństw znajdowały się *protokoły przyjęcia oświadczenia o nazwiskach noszonych po zawarciu małżeństwa*, jednakże wskazać należy, że zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 5 upasc, zapewnienie zawiera oświadczenie o nazwisku (nazwiskach), które będą nosiły osoby zamierzające zawrzeć małżeństwo po jego zawarciu – wobec powyższego niezasadne jest sporządzanie dodatkowego ww. dokumentu.

Jednocześnie w toku kontroli stwierdzono, że w okresie od 1 stycznia 2016 r. do dnia 24 sierpnia 2017 r. nie został zatrudniony zastępca kierownika urzędu stanu cywilnego, pomimo że okręg liczył poniżej 50 000 mieszkańców. Powyższym naruszono art. 6 ust. 4 upasc, zgodnie z którym cyt.: *„w okręgach liczących poniżej 50 000 mieszkańców wójt (...) zatrudnia*

²⁰ Zgodnie z pisemnym wyjaśnieniem Kierownik USC w Mogielnicy cyt.: *„Zaświadczenia stwierdzające brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa (...) wpływają do USC w Mogielnicy pierwszego lub drugiego dnia roboczego po sporządzeniu i podpisaniu zaświadczeń przez duchownego (...)”*.

²¹ Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz. U. z 2011 r. Nr 14, poz. 67, z późn. zm.).

²² Dotyczy aktów małżeństwa oznaczonych: 1406073/00/AM/2016/807114, 1406073/00/AM/2016/588215.

zastępcę kierownika urzędu stanu cywilnego”. Z treści powyższego przepisu wynika konieczność zatrudnienia zastępcy kierownika urzędu stanu cywilnego oraz opcjonalna możliwość stworzenia stanowiska kierownika urzędu stanu cywilnego.

Przedstawiając powyższe informuję, że realizację zadania w przedmiocie działalności urzędu stanu cywilnego ocenia się **pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości**.

Wyniki kontroli wskazują, że w jednostce prawidłowo realizowano zadania w zakresie kompletności elementów aktów małżeństw i zgonów oraz decyzji wydanych na podstawie ustawy o zmianie imienia i nazwiska, terminowości sporządzania aktów małżeństw i zgonów oraz wydania ww. decyzji, przestrzegania zasad sporządzania aktów stanu cywilnego, sposobu prowadzenia roczników małżeństw i zgonów w rejestrze stanu cywilnego, sposobu prowadzenia akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego, przechowywania i zabezpieczania akt zbiorowych aktów stanu cywilnego, obowiązku dołączania dokumentów stanowiących podstawę dokonania czynności materialno-technicznych z zakresu rejestracji stanu cywilnego, obowiązku pobrania opłaty skarbowej za wydane ww. decyzje, odpisy i czynności materialno-techniczne.

Mając natomiast na uwadze, że w wyniku kontroli stwierdzono nieterminowe wystąpienie do kierownika urzędu stanu cywilnego o przesłanie zapewnień o braku okoliczności stwierdzających zawarcie małżeństwa, brak wszystkich elementów wniosków o wydanie decyzji dotyczących zmiany nazwiska, zamieszczenia w danych przy akcie transkrybowanego aktu urodzenia – obywatelstwa, które nie wynikało z zagranicznego dokumentu stanu cywilnego, brak potwierdzenia odbioru wydanych odpisów, zaświadczeń, brak pisemnego powiadomienia o złożonym wniosku o sprostowanie aktu małżeństwa oraz pisemnego poinformowania o możliwości złożenia oświadczenia w sprawie nazwisk dzieci, jak również inne opisane wyżej uchybienia, uzasadnione jest sformułowanie oceny **pozytywnej pomimo stwierdzonych nieprawidłowości**.

II. Wydawanie, odmowa wydania oraz cofanie zezwoleń na detaliczną sprzedaż napojów alkoholowych

W okresie objętym kontrolą Burmistrz Gminy i Miasta Mogielnica wydał 23 zezwolenia na detaliczną sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży, 6 zezwoleń na jednorazową sprzedaż napojów alkoholowych oraz 4 decyzje stwierdzające wygaśnięcie zezwoleń.

Badaniu poddano 17 zezwoleń na detaliczną sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży²³, 6 zezwoleń jednorazowych na sprzedaż napojów alkoholowych²⁴ oraz 4 decyzje stwierdzające wygaśnięcie zezwoleń²⁵.

W kontrolowanym okresie nie wydawano zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych dla przedsiębiorców, których działalność polegała na organizacji przyjęć oraz zezwoleń na wyprzedaż posiadanych, zinwentaryzowanych zapasów napojów alkoholowych, a także decyzji, odmawiających udzielenia zezwolenia oraz zmieniających lub cofających wydane zezwolenia.

Wszystkie poddane badaniu zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych wydano zgodnie z właściwością miejscową organu, na podstawie pisemnych wniosków przedsiębiorców, oddzielnie na poszczególne rodzaje napojów alkoholowych, na czas oznaczony, zgodnie z art. 18 ust. 1, 2, 3 i 9 oraz art. 18¹ ust. 1 i 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości²⁶. Wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży poprzedziło uzyskanie – wyrażonych w formie postanowień – pozytywnych opinii Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mogielnicy (dalej GKRPA). Burmistrz Gminy i Miasta przestrzegał ustalonego w uchwale Rady Miejskiej w Mogielnicy limitu punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz zasad ich usytuowania.

Decyzje stwierdzające wygaśnięcie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wydane zostały po zaistnieniu przesłanek uzasadniających takie działanie, określonych w art. 18 ust. 12 pkt 1 i 5 ustawy o wychowaniu w trzeźwości.

Wszystkie poddane badaniu zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży i poza miejscem sprzedaży oraz zezwolenia na jednorazową sprzedaż oraz decyzje stwierdzające wygaśnięcie zezwoleń wydane zostały z zachowaniem terminu określonego w art. 35 kpa, a także doręczone zostały stronom ze wskazaniem daty doręczenia zgodnie z zasadami określonymi w art. 39 i art. 46 § 1 kpa.

²³ Dotyczy zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży oznaczonych: II/64/A/59/2016, II/65/A/60/2017 oraz zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży oznaczonych: I/455/A/359/2016, I/455/B/351/2016, I/455/C/234/2016, I/456/A/361/2017, I/456/B/352/2017, I/456/C/361/2017, I/457/A/362/2017, I/457/B/353/2017, I/457/C/236/2017, I/458/A/363/2017, I/458/B/354/2017, I/458/C/237/2017, I/4598/A/364/2017, I/459/B/355/2017 i I/459/C/238/2017.

²⁴ Dotyczy zezwoleń oznaczonych: III/1/A/C/1/2016, III/2/A/C/2/2016, III/1/A/C/1/2017, III/2/A/C/2/2017, III/3/A/2017 i III/4/A/C/4/2017.

²⁵ Dotyczy decyzji oznaczonych: GNOŚ-7340/C/60/2016, GNOŚ-7340/A/62/2016, GNOŚ-7340/1/2017 i GNOŚ-7340/2/2017.

²⁶ Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487, z późn. zm.).

W wyniku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na podstawie niekompletnych wniosków, w których:

- nie wskazano przedmiotu działalności gospodarczej oraz adresu punktu składowania napojów alkoholowych (magazynu dystrybucyjnego) – w przypadku wszystkich wniosków, na podstawie których wydano zezwolenia jednorazowe²⁷ na sprzedaż napojów alkoholowych,
- nie dołączono do wniosku dokumentu potwierdzającego tytuł prawny wnioskodawcy do lokalu stanowiącego punkt sprzedaży napojów alkoholowych²⁸ – dotyczy wniosku, na podstawie którego wydano trzy zezwolenia²⁹.

Obowiązek podania powyższych danych wynika z regulacji zawartych w art. 18 ust. 5 pkt 4 i 6 ustawy o wychowaniu w trzeźwości, zgodnie z którymi wniosek o wydanie zezwolenia zawiera m.in. przedmiot działalności gospodarczej oraz adres punktu składowania napojów alkoholowych (magazynu dystrybucyjnego). Jednocześnie stosownie do art. 18 ust. 6 pkt 2 ww. ustawy do wniosku o wydanie zezwolenia należy dołączyć dokument potwierdzający tytuł prawny wnioskodawcy do lokalu stanowiącego punkt sprzedaży napojów alkoholowych. Pomimo występujących braków formalnych, organ zezwalający nie zastosował trybu określonego w art. 64 § 2 kpa, który nakłada obowiązek wzywania wnoszącego podanie do usunięcia braków formalnych w terminie siedmiu dni z pouczeniem, że ich nieusunięcie spowoduje pozostawienie podania bez rozpoznania.

2. Wydanie pięciu³⁰ zezwoleń jednorazowych na sprzedaż napojów alkoholowych uprawniających do sprzedaży łącznie dwóch rodzajów napojów alkoholowych, w tym: *do 4,5% zawartości alkoholu oraz piwo, a także powyżej 18% zawartości alkoholu*, naruszając tym samym wymogi art. 18 ust. 3 w związku z art. 18¹ ust. 1 i 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości, wskazujących na potrzebę uzyskania osobnych zezwoleń na każdy

²⁷ Dotyczy zezwoleń oznaczonych: III/1/A/C/1/2016, III/2/A/C/2/2016, III/1/A/C/1/2017, III/2/A/C/2/2017, III/3/A/2017 i III/4/A/C/4/2017.

²⁸ W aktach sprawy znajduje się oświadczenie wnioskodawcy z 6 marca 2017 r., że jest jednym ze spadkobierców i płatnikiem podatku od nieruchomości. Do akt dołączono wydruk z ewidencji gruntów i budynków dotyczący tej nieruchomości oraz kopie dowodu opłaty podatku.

²⁹ Dotyczy zezwoleń oznaczonych: I/458/A/363/2017, I/458/B/354/2017 i I/458/C/237/2017.

³⁰ Dotyczy zezwoleń oznaczonych: III/1/A/C/1/2016, III/2/A/C/2/2016, III/1/A/C/1/2017, III/2/A/C/2/2017 i III/4/A/C/4/2017.

rodzaj napojów alkoholowych. Należy wskazać, że wnioskodawcy wnieśli opłaty oddzielnie za każdy rodzaj zezwolenia.

3. Nieprzestrzeganie w toku prowadzonych postępowań wybranych przepisów kpa, poprzez:
- niewskazanie we wszystkich poddanych badaniu zezwoleniach na sprzedaż napojów alkoholowych w miejscu lub poza miejscem sprzedaży uzasadnienia faktycznego i prawnego oraz decyzjach stwierdzających wygaśnięcie zezwoleń – uzasadnienia prawnego. Zaniechaniem takim naruszono wymogi określone w art. 107 § 1 pkt 6 kpa, stanowiącym, że decyzja powinna zawierać uzasadnienie faktyczne i prawne, przy czym zgodnie z art. 107 § 3 kpa uzasadnienie faktyczne powinno w szczególności zawierać wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione oraz dowodów, na których się oparł, a uzasadnienie prawne – wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji, z przytoczeniem przepisów prawa. W ww. decyzjach nie powołano się na art. 107 § 4 kpa umożliwiający odstępianie od uzasadnienia decyzji,
 - wskazanie we wszystkich zezwoleniach na sprzedaż napojów alkoholowych w pouczeniu o możliwości i trybie wniesienia odwołania – nieprawidłowej nazwy organu wyższego stopnia, tj. cyt.: „*Kolegium Odwoławcze przy Sejmiku Samorządowym w Radomiu*” – zamiast Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Radomiu, do którego przysługuje stronie prawo wniesienia odwołania od decyzji,
 - niewezwanie, w przypadku postępowań zakończonych, wydaniem trzech zezwoleń³¹ jednorazowych do usunięcia braków formalnych wniosków w zakresie podpisania ich zgodnie ze sposobem reprezentacji określonym w rejestrze stowarzyszeń Krajowego Rejestru Sądowego (dalej KRS). W przedmiotowych postępowaniach dwa wnioski podpisał jednoosobowo Sekretarz Zarządu, a w jednym Wiceprezes oraz osoby niewymienione do reprezentowania Ochotniczej Straży Pożarnej, podczas gdy zgodnie z wpisem do rejestru stowarzyszeń KRS do reprezentacji podmiotu uprawnieni byli prezes lub wiceprezes i skarbnik. Obowiązek podpisania wniosku wynika z regulacji zawartych w art. 63 § 3 kpa, zgodnie z którym cyt.: „*Podanie wniesione pisemnie (...) powinno być podpisane przez wnoszącego (...)*”. Pomimo występującego braku formalnego, organ nie zastosował trybu określonego w art. 64 § 2 kpa,

³¹ Dotyczy zezwoleń oznaczonych: III/2/A/C/2/2016, III/1/A/C/1/2017 i III/2/A/C/2/2017. Zgodnie z pisemnymi wyjaśnieniami z 25 września 2017 r. cyt.: „*(...) nie weryfikowano uprawnień osób do reprezentowania OSP uznając, że przystawiona pieczętka OSP jest wystarczającą a wnioski złożyły osoby uprawnione do reprezentowania OSP.*”

- niezawiadomienie w dwóch przypadkach³² stron o wszczęciu z urzędu postępowania o wydanie decyzji stwierdzających wygaśnięcie zezwoleń w związku z niedopełnieniem przez przedsiębiorców obowiązku złożenia oświadczenia oraz dokonania opłaty za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Zgodnie z art. 61 § 4 kpa, cyt.: „O wszczęciu postępowania z urzędu (...) należy zawiadomić wszystkie osoby będące stronami w sprawie”,
 - niezawiadomienie stron we wszystkich poddanych badaniu sprawach zakończonych wydaniem zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych o zwróceniu się do GKRPA o zajęcie stanowiska. Zgodnie z wyjaśnieniem pracownika realizującego zadanie strony przy składaniu wniosku były informowane ustnie o terminie posiedzenia i jednocześnie zapraszane po odbiór opinii GKRPA. Zaniechaniem takim naruszono regulacje art. 106 § 2 kpa w związku z art. 14 § 1 kpa, zgodnie z którymi organ załatwiający sprawę, zwracając się do innego organu o zajęcie stanowiska, zawiadamia o tym stronę w formie pisemnej.
3. Nieterminowe przekazanie do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (dalej CEIDG) informacji o udzieleniu 17 zezwoleń na detaliczną sprzedaż napojów alkoholowych, oraz 4 decyzji stwierdzających wygaśnięcie zezwoleń, powyższe dotyczy:
- siedemnastu zezwoleń³³ i jednej decyzji o wygaśnięciu zezwolenia³⁴ informację przekazano przed uprawomocnieniem się decyzji,
 - trzech decyzji o wygaśnięciu zezwoleń³⁵ informację przekazano po upływie terminu uprawomocnienia się decyzji, odpowiednio: 6, 5 i 13 miesięcy,
- Stwierdzono również, że w przypadku ww. zezwoleń oraz decyzji stwierdzających wygaśnięcie zezwoleń informacje przekazane do CEIDG zawierały błędne dane w zakresie daty, w której decyzje stały się ostateczne. Zgodnie z art. 37 ust. 2 pkt 2 w związku z ust. 5 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, informacje o uzyskaniu i wygaśnięciu uprawnień wynikających z zezwolenia są przekazywane do CEIDG niezwłocznie, nie później niż następnego

³² Dotyczy decyzji oznaczonych: GNOŚ-7340/1/2017 i GNOŚ-7340/2/2017.

³³ Dotyczy zezwoleń oznaczonych: II/64/A/59/2016, II/65/A/60/2017 oraz I/455/A/359/2016, I/455/B/351/2016, I/455/C/234/2016, I/456/A/361/2017, I/456/B/352/2017, I/456/C/361/2017, I/457/A/362/2017, I/457/B/353/2017, I/457/C/236/2017, I/458/A/363/2017, I/458/B/354/2017, I/458/C/237/2017, I/4598/A/364/2017, I/459/B/355/2017 i I/459/C/238/2017.

³⁴ Dotyczy decyzji oznaczonej: GNOŚ-7340/A/62/2016.

³⁵ Dotyczy decyzji oznaczonych: GNOŚ-7340/1/2017 i GNOŚ-7340/2/2017, GNOŚ-7340/2/2017.

dnia roboczego po uzyskaniu informacji o prawomocnym rozstrzygnięciu sprawy, której dotyczą wraz z podaniem daty uprawomocnienia i znaku sprawy.

Ponadto stwierdzono, że:

- w decyzjach stwierdzających wygaśnięcie zezwoleń³⁶ wskazano niewłaściwą datę ich wygaśnięcia, w związku z niedopełnieniem obowiązku złożenia oświadczenia lub dokonania wpłaty pierwszej raty za 2017 r. W decyzjach wskazano datę wygaszenia zezwoleń 1 stycznia 2017 r., natomiast zgodnie z regulacją art. 18 ust. 12 pkt 5 ustawy o wychowaniu w trzeźwości zezwolenie wygasa z upływem 30 dni od daty upływu terminu dopełnienia obowiązku złożenia oświadczenia lub dokonania opłaty w określonej wysokości;
- brak w aktach, w przypadku wszystkich postępowań dotyczących wydania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży, daty wpływu postanowień GKRPA do organu zezwalającego. Zgodnie z wyjaśnieniem z 20 września 2017 r. cyt.: „(...) *pracownik wydający zezwolenia jest członkiem GKRPA i po złożeniu wniosku przez przedsiębiorcę zabierał go na posiedzenie (...) a po wydaniu postanowienia przekazywał do Urzędu i dołączał do akt dot. wydania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.*” Zaniechaniem takim naruszono regulację zawartą w cyt. wyżej § 42 ust. 2 instrukcji kancelaryjnej;
- w jednym zezwoleniu na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży oznaczonym II/64/A/59/2016 błędnie wskazano datę wydania zezwolenia, tj. 17.10.2017 r., zamiast 17.10.2016 r.;
- w rozstrzygnięciu decyzji stwierdzającej wygaśnięcie zezwolenia oznaczonej GNOŚ-7340/C/60/2016 błędnie określono numer wygaszanego zezwolenia, tj. II/60/C/26/2014, zamiast I/60/C/26/2014;
- w pięciu postanowieniach GKRPA³⁷ niewłaściwie określono rodzaj napojów alkoholowych, tj. cyt.: „(...) *na sprzedaż napojów zawierających (...) od 4,5% do 18% zawartości alkoholu (...)*” bez wyłączenia piwa, czym naruszono wymogi art. 18 ust. 3 pkt 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości;

³⁶ Dotyczy decyzji oznaczonych: GNOŚ-7340/1/2017 i GNOŚ-7340/2/2017.

³⁷ Dotyczy opinii GKRPA w Mogielnicy wydanych po rozpatrzeniu wniosków z 23 września 2016, 13 stycznia 2017, 7 lutego 2017, 6 marca 2017 i 12 kwietnia 2017 o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży.

- wszystkie wnioski o wydanie zezwoleń jednorazowych na sprzedaż napojów alkoholowych oznaczone III/1/A/C/1/2016, III/2/A/C/2/2016, III/1/A/C/1/2017, III/2/A/C/2/2017, III/3/A/2017 i III/4/A/C/4/2017 zostały przekazane do zaopiniowania GKRPA w Mogielnicy w oparciu o art. 18 ust. 3a ustawy o wychowaniu w trzeźwości. Należy zauważyć, że wymóg uzyskania pozytywnej opinii gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami rad gminy przy wydawaniu zezwoleń na jednorazową sprzedaż napojów alkoholowych został zniesiony z dniem 1 stycznia 2016 r. w związku z nowelizacją zapisów art. 18¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości³⁸.

Jednocześnie wskazać należy, że w związku z przyjętą w Urzędzie Gminy i Miasta Mogielnica miesięczną i miesięczno-dzienną metodą³⁹ liczenia opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży, przedsiębiorca, który uzyskał poddane kontroli zezwolenia, uiścił opłaty w łącznej kwocie o 49,07 zł niższej⁴⁰, niż gdyby opłaty te zostały naliczone przy zastosowaniu metody dziennej⁴¹.

Przedstawiając powyższe informuję, że realizację zadania polegającego na wydawaniu, odmowie wydania oraz cofaniu zezwoleń na detaliczną sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży ocenia się **pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości**.

Wyniki kontroli wskazują, że zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych wydawane były z zachowaniem właściwości miejscowej organu po uzyskaniu pozytywnej opinii GKRPA, ze wskazaniem okresu, na jaki zezwolenie może być wydane oraz przestrzegano terminowości wydania decyzji i pobierania opłat za korzystanie z zezwoleń. Poddane badaniu decyzje stwierdzające wygaśnięcie zezwoleń wydawano po zaistnieniu przesłanek uzasadniających takie działanie. Mając natomiast na uwadze, że wystąpiły przypadki niedostatecznej weryfikacji

³⁸ Przepis zmieniony na mocy art. 3 pkt 4 lit. a ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o zmianie ustawy o samorządzie gminnym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r. poz.1045).

³⁹ Stawkę miesięczną wyliczano dzieląc kwotę opłaty na 12 miesięcy, a stawkę dzienną liczono dzieląc stawkę miesięczną przez liczbę dni w miesiącu.

⁴⁰ Dotyczy zezwoleń oznaczonych: I/457/A/362/2017, I/457/B/353/2017 i I/457/C/236/2017. Zgodnie z pisemnym wyjaśnieniem z 25 września 2017 r. cyt.: „Naliczając opłatę w przypadku zezwoleń nie obejmujących pełnego roku kalendarzowego kwota opłaty była dzielona przez 12 miesięcy i mnożona przez pełne miesiące ważności zezwolenia. Do tego niepełny miesiąc ważności był dzielony przez ilość dni w miesiącu i obowiązujące dni ważności zezwolenia mnożone przez stawkę dzienną a następnie dodana opłata z pełnych miesięcy i stawka z dziennych opłat w miesiącu (...)”.

⁴¹ Stawka dzienna wyliczana poprzez podzielenie kwoty opłaty na liczbę dni w roku.

kompletności wniosku o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych pobrania opłat za korzystanie z zezwoleń w niewłaściwej wysokości, niekompletności decyzji zezwalających oraz stwierdzających wygaśnięcie zezwoleń, nieterminowe oraz błędnego przekazywanie do CEIDG wymaganych danych, a także inne opisane wyżej uchybienia – uzasadnione jest sformułowanie oceny **pozytywnej pomimo stwierdzonych nieprawidłowości**.

Przedstawiając powyższe ustalenia, zobowiązuję Pana Burmistrza do podjęcia działań w celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości, a w szczególności do:

1. Terminowego występowania do kierownika urzędu stanu cywilnego o przesłanie przyjętego zapewnienia o braku okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa zgodnie z wymogiem określonym w art. 82 ust. 1 upasc.
2. Wydawania decyzji o zmianie nazwiska po weryfikacji kompletności wniosków o ich wydanie, ze szczególnym uwzględnieniem wymogów określonych w art. 11 ust. 1 pkt 1 lit. b i pkt 6 ustawy o zmianie imienia i nazwiska, a w przypadku stwierdzenia braków formalnych – wzywania wnioskodawców do ich usunięcia w trybie art. 64 § 2 kpa.
3. Zamieszczania w rejestrze stanu cywilnego przy akcie stanu cywilnego danych dotyczących obywatelstwa na podstawie dowodów potwierdzających prawdziwość zgłoszonych danych zgodnie z art. 20 ust. 2 i art. 22 upasc.
4. Doręczania odpisów skróconych i zupełnych, zaświadczeń stwierdzających, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo, zaświadczenia o stanie cywilnym – za pokwitowaniem, ze wskazaniem podpisu odbierającego i daty doręczenia, zgodnie z wymogami określonymi w art. 39 i art. 46 § 1 kpa.

Ponadto pragnę wskazać na konieczność:

- pisemnego utrwalania w aktach sprawy dotyczącej sprostowania aktu małżeństwa oraz przeniesienia do rejestru stanu cywilnego treści zagranicznego dokumentu stanu cywilnego powiadomienia o złożeniu wniosku w sprawie sprostowania aktu małżeństwa oraz pisemnego poinformowania drugiego małżonka o prawie do złożenia oświadczenia w sprawie nazwiska dzieci zgodnie z art. 14 § 2 kpa,
- zamieszczania pieczęci wpływu na zaświadczeń stwierdzających, że oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński zostały złożone w obecności duchownego, w myśl § 42 ust. 2 instrukcji kancelaryjnej w związku z § 7 pkt 6 tej instrukcji,

- oznaczania akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego dotyczących małżeństw oraz zgonów datą sporządzenia aktu stanu cywilnego zgodnie z § 43 ust. 2 rozporządzenia w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego.

Jednocześnie wskazuję na brak potrzeby sporządzania odrębnego dokumentu znajdującego się w aktach aktów małżeństw, a mianowicie protokołu przyjęcia oświadczenia o nazwiskach noszonych po zawarciu małżeństwa.

Zwracam również uwagę Pana Burmistrza, że zgodnie z art. 6 ust. 4 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego cyt. *„W okręgach liczących poniżej 50 000 mieszkańców wójt (burmistrz, prezydent miasta) zatrudnia zastępcę kierownika urzędu stanu cywilnego oraz może zatrudnić inną osobę na stanowisku kierownika urzędu stanu cywilnego.”* Z treści powyższego przepisu wynika konieczność zatrudnienia zastępcy kierownika urzędu stanu cywilnego oraz opcjonalna możliwość stworzenia stanowiska kierownika urzędu stanu cywilnego.

Natomiast zgodnie art. 18^{1a} ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi obowiązującym od 30 kwietnia 2018 r. wydawanie zezwoleń na podstawie art. 18 oraz 18¹ należy do zadań własnych gminy. W związku z powyższym odstąpiono od sformułowania zaleceń pokontrolnych w zakresie wydawania, odmowy wydania oraz cofania zezwoleń na detaliczną sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży.

Przedstawiając powyższe informuję, że zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze. Zobowiązuję Pana Burmistrza na podstawie art. 49 ww. ustawy do przekazania, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO


Zastępca Dyrektora
Wydziału Kontroli